Nieuwsbrief

December 2023, Nummer 2

Deze nieuwsbrief geeft een overzicht van het werk van de Cyber Security Raad (hierna de raad) in de afgelopen maanden.

CSR verkent de mogelijkheden voor cybersecurity onderwijsversterking en kennisontwikkeling

Het groeiend tekort aan cybersecurityspecialisten, en de noodzaak om cybersecuritykennis in Nederland te versterken, vragen om gecoördineerde actie. Onlangs stuurde de raad hierover een informerende brief naar de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering. De brief volgt op een bezoek van haar aan de raad in juni 2023. Oorzaken van het tekort aan specialisten zijn onder meer het niet op elkaar aansluiten van vraag en aanbod, een nijpend docententekort en een gebrek aan specifieke sturing op onderwijsontwikkeling voor cybersecurity. Ook zijn er problemen met kennismigratie. De raad geeft een aantal mogelijke oplossingen en roept alle direct betrokken ministeries, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven op om de belangrijkste knelpunten gezamenlijk aan te pakken, waarbij centrale regie vanuit de overheid nodig is.

CSR-brief over AI en cybersecurity

Er was dit jaar veel aandacht voor de gevolgen die de snelle opkomst van artificiële intelligentie (AI) kan hebben. AI-toepassingen kunnen ook het cybersecuritylandschap sterk veranderen, maar de raad meent dat die implicaties nog te weinig worden onderkend en begrepen. Naar aanleiding van het bezoek van de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering stuurde de raad haar een informerende brief, met een overzicht van kansen en risico´s van (generatieve) AI in de context van cybersecurity. AI-toepassingen voor cybersecurity kunnen veel werk uit handen nemen, bijvoorbeeld door 'slimme' Security Operations Centers (SOC´s) op te zetten. Maar daartegenover staat dat cybercriminelen AI bijvoorbeeld kunnen gebruiken om digitale kwetsbaarheden op grote schaal uit te buiten, en niet van echt te onderscheiden spam en *phishing* e-mails te sturen. De raad dringt aan op regulering van AI-toepassingen en blijvende aandacht voor besluitvorming door mensen.

Urgentieverklaring voor cybersecurity

In augustus publiceerde de raad, in reactie op de val van het Kabinet en de daaropvolgende verkiezingen, de CSR Urgentieverklaring 2023. Alle politieke partijen werden daarin opgeroepen om cybersecurity een prominente plek te geven in hun partijprogramma's. Een nieuw kabinet zou zich sterker in moeten zetten voor cybersecurity en meer investeren. Als prioriteiten noemt de raad: meer regie op samenwerking (waaronder bestrijding van cybercrime en de veiligheid van industriële systemen), versterking van onze digitale autonomie en het stimuleren van kennisontwikkeling, onderzoek en innovatie, en versterking van het onderwijs.

Ronde Tafel over onderwijsversterking, kennisontwikkeling en onderzoek voor cybersecurity

Hoe kan het nijpende tekort aan cybersecurityexperts het best worden aangepakt? En hoe kan de onderzoeksprogrammering voor cybersecurity in publiek-private versterkt worden? Deze vragen stonden centraal tijdens een Ronde Tafel op 2 november, met bestuursleden van dcypher en raadsleden van de CSR. Het Platform Talent voor Technologie gaf daarbij een inleiding over hun lopende onderzoek naar onderwijsversterking, om de krapte op de cybersecurity arbeidsmarkt te kunnen terugdringen. Gastheer en voorzitter Michiel Boots, raadslid van de CSR en DG Economie en Digitalisering bij EZK benadrukte hoe belangrijk de samenwerking bij deze onderwerpen is tussen de publieke, private en wetenschappelijke sectoren. Ideeën voor oplossingen rond onderwijsversterking en kennisontwikkeling zijn meegenomen in informerende brief aan de staatssecretaris Koninkrijkrelaties en Digitalisering (zie hierboven).

Kennismaking met Hackshield: jongeren gamen zich cyberweerbaar.

Een game, waarin kinderen als 'junior agent' de digitale gevaren leren kennen en verslaan. De initiatiefnemers van Hackshield gaven tijdens de CSR-vergadering in september een enthousiaste presentatie over hun gratis gameplatform. Honderdduizenden kinderen speelden het spel intussen en door het hele land steunen burgemeesters en duizenden politieagenten het project. Terwijl Hackshield intussen de vleugels al verder uitslaat in onder meer België en Australië, zoekt het naar verdere borging van hun initiatief door samenwerking met overheden en bedrijven. Verschillende raadsleden toonden belangstelling om vanuit hun eigen organisatie met Hackshield na te denken over verdere schaalvergroting en bereik.

De Nederlandse Cybersecurity Strategie – werk in uitvoering.

Naast het raadsadvies voor versterking van de Nederlandse Cybersecuritystrategie (NLCS), in januari van dit jaar, zet de raad zich actief in om de uitvoering en uitwerking van de Nederlandse Cybersecuritystrategie (NLCS) te ondersteunen. Zo sprak de raad tijdens haar laatste twee vergaderingen met de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI), het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en vertegenwoordigers van de CISO Circle of Trust. Daarbij ging het onder meer over de opschaling van informatiedeling en verschillende vormen van toezicht, en de invulling van de aankomende EU wet- en regelgeving in Nederland, in het bijzonder de Network and Information Security directive (NIS2) en de Cyber Resilience Act. Ook boog de raad zich over onderwerpen die in publiek-privaat-wetenschappelijke samenwerking verder versterkt kunnen worden, zoals in het Landelijk Dekkend Stelsel voor cybersecurity. Een belangrijke doelstelling daarbij is het verkleinen van de cyberweerbaarheidskloof tussen organisaties. Dit laatste onderwerp zal ook in 2024 de volle aandacht van de raad krijgen.

CSR Jaaroverzicht 2022

In augustus verscheen het CSR Jaaroverzicht 2022, met een uitgebreide terugblik op de adviezen en activiteiten van de raad in het voorgaande jaar.

Tien belangrijke inzichten voor geïnformeerd cybertoezicht.

Raadslid en hoogleraar Lokke Moerel was een van de coauteurs van de whitepaper 'Tien belangrijke inzichten voor geïnformeerd cybertoezicht'. De whitepaper is aanvullend op de 'Handreiking Cybersecurity voor de bestuurder' geplaatst op de CSR Website.

Samenstelling raad

Tijdens de raadsvergadering van 14 september namen twee leden van het eerste uur afscheid: Michel van Eeten en Bart Jacobs, beiden hoogleraar in het cybersecurity werkveld, zetten zich in de raad 12 jaar lang in om strategische cybersecurity onderwerpen onder de aandacht brengen van beleidsmakers en bestuurders in de private en publieke sector. De raad is intussen weer compleet door de toetreding van twee andere gerenommeerde hoogleraren cybersecurity, Herbert Bos en Christian Hesselman. Als toehoorder traden toe Petra Oldengarm, Directeur Cyberveilig Nederland en Ernst Noorman, Ambassadeur voor Veiligheidsbeleid in Algemene Dienst. Met hun kennis en ervaring leveren ook zij een belangrijke bijdrage aan het werk van de raad.

Beste wensen voor 2024!

Namens de raad wensen wij u fijne feestdagen toe en een gezond, digitaal inspirerend en veilig 2024!

CYBER SECURITY RAAD
p/a Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Turfmarkt 147 I 2511 DP I Den Haag
Postbus 20011 I 2500 EA I Den Haag

Telefoon: 070 751 5333 (secretariaat)
E-mail: info@cybersecurityraad.nl